

29.3.2013 Sviečková manifestácia v Bratislave | Tempi.it
www.tempi.it/blog/la-storia-della-nostra-liberta-quarantanni-di-comunismo-non-hanno-devastato-la-chiesa-slovacca

“Príbeh našej slobody”. Štyridsať rokov komunizmu nezničilo cirkev na Slovensku.
28. marec, 2013, Angelo Bonaguro

V Bratislave sa skončili oslavy 25. výročia Sviečkovej manifestácie, počas ktorej sa v marci '88 stretlo niekoľko tisíc ľudí na námestí pred divadlom a žiadali náboženskú slobodu, vymenovanie biskupov a dodržiavanie ľudských práv. Posledná požiadavka, ktorú vtedajšia komunistická vrchnosť považovala za *politickú*, bola v skutočnosti znakom dozrievania zodpovednosti veriacich, povedal raz páter Jukl, jeden z organizátorov. “Veď nám kresťanom ležala na srdci aj spoločnosť, v ktorej sme žili, lebo sloboda je nedeliteľná.” Sviečková manifestácia bola úplne pokojnou demonštráciou, počas ktorej sa ľudia so zapálenými sviečkami v rukách modlili ruženec. Manifestácia však bola brutálne rozohnaná políciou.

Príbeh našej slobody, to je motto celožijdnového programu, do ktorého organizátori Nadácia Konrada Adenauera, Fórum kresťanských inštitúcií a ďalší zapojili svedkov vtedajších udalostí, vedeckých pracovníkov a mladých ľudí. Obsahom programu bolo premietanie krátkych dokumentov o protináboženských perzekúciách, hudobný festival v Starej tržnici, konferencia v Primaciálnom paláci a svätá omša s procesiou na čele s arcibiskupom Zvolenským, ktorej vyvrcholením bola spoločná modlitba, ako pred 25. rokmi.

Po tieto dni nás sprevádzal neúnavný František Neupauer, riaditeľ Múzea komunizmu a my sme vnímali, že sa stávame svedkami tej prozreteľnostnej cesty, na začiatku ktorej boli osobnosti z čias Sviečkovej manifestácie a dnes v nej pokračuje nová aktívna generácia. Títo noví aktivisti objavili výnimočné bohatstvo *nenápadných hrdinov* a chcú sa oň podeliť so všetkými. Bolo to zjavné, keď sme sledovali, ako kvoli nám - hosťom z Talianska - František s veľkou nehou usádzal na stoličku staručkého Silva Krčméryho, dnes invalida pripútaného na lôžko, ktorý bol v minulosti jednou z najvýznamnejších vedúcich osobností *tajnej* slovenskej cirkvi. A rovnako jasné to bolo aj počas rozhovoru a večere so študentmi Kolégia Antona Neuwirtha, medzi ktorými boli v ten večer aj niekoľkí Američania. Megan, Sarah a ostatní chceli vedieť nielen to, ako sa v tých časoch žilo, ale chceli zistiť, aké stopy zanechali roky komunizmu v mysliach ľudí. A tak nás prinútili, aby sme sa aj s našimi slovenskými priateľmi znova zamysleli, aká bola tá nedávna minulosť.

Samozrejme, že situácia nie je vo všetkom taká ružová. Každopádne, desiatky ľudí čakajúcich v rade na veľkonočnú spoveď sú predsa len znamením, že štyridsať rokov komunizmu nezničilo úplne ľudského ducha. Ďalšie znamenie sme vnímali, keď sme prišli na večernú omšu do študentského domova v Slávičom údolí, neďaleko cintorína, na ktorom sú pochované osobnosti, ktoré tvorili dejiny tejto krajiny – slávne osobnosti, ako Dubček, i menej slávne, ale rovnako významné, ako otec Jukl. Internátna kaplnka bola preplnená a hoci veriaci študenti predstavujú v mase 7000 študentov len *tvorivú menšinu*, predsa sú znamením, že je tu plodné misijné územie, ktoré treba ešte naplno objaviť.

Oslavy Sviečkovej manifestácie neboli len nudnou spomienkovou slávnosťou, to sme pochopili aj počas a rovnako aj po oficiálnej časti v Primaciálnom paláci, kde vystúpili niektoré hlavné postavy roku '88 a tiež medzi inými aj kresťanskodemokratický politik Figel, biskup Haľko a riaditeľ Nadácie Konrada Adenauera Böhler. Stretli sme ich potom znova na námestí, počas procesie a modlitby ruženca, v ten zasnežený a veterný podvečer. V rukách držali sviečky, ktoré účastníkom rozdávali mladuční dobrovoľníci jednotne oblečení v modrých vetrovkách. Modrá farba nebola náhodná. V ten 25. marec '88 znel v policajných vysielачkách príkaz zastaviť tú ženu v modrom. Keď zabudneme na mystiku a počúvame tie slová, ešte aj dnes nám behá mráz po chrbte...

A potom nasledovala teplá čokoláda s ľuďmi z Nadácie Konrada Adenauera (s Gabi, Böhlerom, Robertom) a neskôr stretnutie v dome Quo vadis. Znova tu vidíme mladých v modrom. Sedia okolo nášho Františka N., ktorý im rozpráva o svojej podivuhodnej ceste do Číny. Dom Quo vadis v úplnom centre mesta vytvorili z bývalého kníhkupectva Ruská kniha, z ktorého sa kedysi šírila podradná sovietska ideológia, a dnes je to miesto živých stretnutí mladých katolíkov. Má len jednu chybu – nedostanete tu nijaké pivo, iba nealko a čaj!

Kto dnes hovorí, že časy sa zmenili a chce odsunúť do starého železa svedkov vtedajšej doby, ten trpí rovnakou krátkozrakou domýšľavosťou, akou trpeli tí, čo v '48 chceli začať s *tabulou rasa*, vymazať minulosť a vysporiadať sa s "prežitkami minulej doby". A napokon sa ocitli zoči-voči trojtisícovému davu modliacemu sa na námestí. "Vodné delá zahasili vtedy sviece – povedal monsignor Haľko – ale nedokázali uhasiť túžby, ktoré mali ľudia na námestí vo svojich srdciach".

(preklad z taliančiny G.Tibenská)